

(Данас, 22.12.2009)

Две деценије након пада Берлинског зида и окончања хладног рата, процес формирања контура светског поретка још увек је у току. Међутим, стиче се утисак да су два „мегатренда“ јасна: највећи талас глобализације који је свет икада видео и изнедривање нових играча на светској сцени из Азије и других делова планете.

Све су гласнији захтеви за спровођење ефикасније глобалне координације у хватању у коштац са огромним изазовима нашег доба. Након ступања Лисабонског уговора на снагу, уверен сам да је Европска унија спремна да преузме на себе лидерска овлашћења.

Економска глобализација добро је послужила свету. Захваљујући изузетном економском расту у земљама у развоју милиони људи издигли су се из сиромаштва и појавиле су се нове огромне могућности за инвестиције и просперитет. То је помогло многољудним државама као што су Кина и Индија да стекну самопоуздање и да се афирмишу као светске силе. Бразил такође коначно остварује свој огромни потенцијал. На Западу САД су и даље глобална економска снага, а ЕУ је такође користила глобализацију да би учврстила своју позицију главног економског и трговинског партнера.

Међутим, глобализацијом се такође побуђује конкуренција и откривају слабости. Радници широм света се боје за своја радна места јер схватају да их економске промене заобилазе. Економска криза још више је указала на већ опажене негативне стране глобализације. Као резултат тога, да бисмо били економски независни потребна је пажљива координација, и то не само у оквиру предстојећих неколико недеља, већ гледано на дуге стазе. Потребно је да поново размотримо структуре глобалног руководства, да обезбедимо њихову већу продуктивност за народ, тако да то буде у интересу и садашњих и будућих генерација. ЕУ је водила дискусије у оквиру својих структура о томе и ту тему подигла на међународни ниво. Ми поздрављамо захтев држава у развоју да се изврши реформа глобалних институција.

У интересу свих нас јесте да не поклекнемо пред искушењима протекционизма. Због

економске кризе остварење напретка у преговорима о агенди споразума из Дохе у Светској трговинској организацији (СТО) још је важније. Оквир СТО којој је ЕУ увек давала предност све се више сматра фундаменталном за наш просперитет. Он помаже да се глобална економија „усидри“ у једном отвореном систему правила који почива на међународном закону. Међутим, потребно је уложити више напора.

Свет се суочава с традиционалним и нетрадиционалним страховима у вези са безбедношћу. Велики број наших земаља мета је терористичких акција које су, мора се признати, осам година након напада 11. септембра ређе, али ни у ком случају нису искорењене. Такође се треба ухватити у коштац с проблемима слабих земаља, као и са опасностима од оружја за масовно уништење, ауторитарног режима и опасностима од екстремизма. Глобализација је такође указала на нетрадиционалне безбедносне изазове без обзира на државне границе. Глобалне пандемије могу се ширити брже; због недостатка сигурних и одрживих извора енергије могло би доћи до рецесије широм света; а климатске промене осим тога што остављају последице на животну околину, могле би да имају озбиљне геополитичке и друштвене негативне ефекте.

Мултилатерални ангажман од суштинске је важности за борбу са овим опасностима. ЕУ у својим коренима има елементе мултилатерализма. Остали такође могу профитирају од искуства Уније. Европљани су дуго шампиони УН и међународне сарадње и константно улажу напоре да стабилност, слобода, демократија и правда преовлађују и буду камен темељац међународних односа. ЕУ такође има готово 100.000 мировњака, припадника полиције и војске који су распоређени на светским жариштима и који помажу да се тамо успостави мир. Такође на политичком нивоу ЕУ узима на себе све већи део терета. Пример за то јесте мисија ЕУ у Москви и Тбилисију коју смо организовали француски председник Никола Саркози и ја. То нам је омогућило да остваримо опипљиви напредак у примени плана ЕУ у шест тачака о окончању ватре између Русије и Грузије.

Постизање споразума о климатским променама је у овом тренутку приоритет за све нас. То можемо остварити само ако удружимо снаге. Сви смо у великој мери погођени последицама климатских промена, укључујући појачане суше, поплаве и друге екстремне временске прилике. ЕУ преузима на себе своје одговорности. Она је сама себи одредила амбициозне циљеве у будућности и преузима вођство у настојању да се закључи један међународни свеобухватни глобални споразум, укључујући веома значајне напоре да се обезбеде финансије.

Климатске промене такође представљају приказ како можемо да извучемо корист од нужности. Развој и примена зелених технологија могу бити нова средства за постизање

ЕУ спремна да преузме улогу глобалног лидера

Пише: Жозе Мануел Баросо
уторак, 22 децембар 2009 13:33

раста. Изградња одрживе европске економије помоћи ће нам да обезбедимо просперитет нашем народу. Оне такође указују на то како Европа своје циљеве код куће може да оствари само уз помоћ проактивног и глобалног приступа. Управо тај приступ подупиरे нашу спољну политику. Не можемо да се ухватимо ефикасно и успешно у коштац са изазовима пред којима стоји ЕУ уколико не постоји јака Европа. Да би се обезбедио просперитет и раст, безбедност и стабилност и одрживост ЕУ на дуге стазе неопходна је промоција наших интереса и вредности у иностранству и хватање у коштац са спољним претњама и глобалним изазовима.

Јасно је да је ЕУ посвећена мултилатералном систему глобалног руководства кроз УН и друга тела. Ми већ говоримо о главним изазовима које стоје пред нама с дозом јасноће и уверљивости. Лисабонски уговор нам омогућава да успоставимо већу кохерентност и пружа нам веће капацитете за деловање. То ће нам омогућити да дипломатију, менаџмент за борбу против кризе и европски одбрамбени капацитет у развоју користимо раме уз раме са традиционалнијом политиком као што су трговина и развој.

Штавише, често се каже да компаративна предност ЕУ лежи у њеном кодексу моћи или моћи њених вредности. Мислим да је то тачно. У свету након окончања кризе, када људи траже нове начине да обезбеде себи благостање, мир, просперитет, свет може имати велике користи од европског искуства.

Аутор је председник Европске комисије